

Titulació	Típus	Curs
2500797 Educació Infantil	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Fontich Vicens

Correu electrònic: xavier.fontich@uab.cat

Equip docent

Melinda Dooly Owenby

Alessia Corsi

Maria Dolors Masats Viladoms

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

És de la màxima importància que l'estudiant, futur docent d'educació infantil, tingui (o en el seu defecte desenvolupi al llarg de l'assignatura) un bon domini oral i escrit de la llengua catalana i de la llengua castellana (nivell 1, equivalent a C1). Per aprovar aquesta assignatura, cal que mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant ora com escrita, i un bon domini de la llengua o llengües vehiculars que constin a la guia docent.

Objectius

L'assignatura se centra bàsicament en tres àmbits: (A) El desenvolupament de la comunicació i del llenguatge dels infants de 0 a 6 anys, el seu paper en el desenvolupament cognitiu i els factors socials i els models d'intervenció que el faciliten; (B) L'ús del llenguatge a l'escola: els recursos educatius i la intervenció docent tant al primer cicle com al segon cicle d'educació infantil. La introducció d'una llengua estrangera a l'educació infantil; (C) El plurilingüisme a l'escola. El projecte lingüístic de centre: les dues llengües cooficials, els programes d'immersió i la llengua estrangera. L'acollida i la formació lingüística dels infants provinents d'altres cultures.

En finalitzar l'assignatura, l'estudiant haurà de:

(1) Haver integrat sabers (lingüístics, psicolingüístics, sociolingüístics i didàctics) relacionats amb els processos d'adquisició i desenvolupament de la llengua oral;

- (2) Conèixer les principals característiques del desenvolupament del llenguatge dels nens i de les nenes de 0 a 6 anys;
- (3) Conèixer les nocions fonamentals en què es basen les concepcions actuals sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües en contextos i en programes multilingües;
- (4) Conèixer els elements que intervenen en la interacció comunicativa i lingüística a l'aula;
- (5) Reconèixer i identificar el paper crucial del llenguatge oral en els diferents àmbits de l'ensenyament i l'aprenentatge escola;
- (6) Conèixer el currículum de l'etapa i saber dissenyar activitats que desenvolupin les capacitats d'expressió i parla infantils;
- (7) Analitzar els diversos tipus d'intervenció que afavoreixen el desenvolupament de la competència comunicativa dels infants i fer propostes d'intervenció a l'aula;
- (8) Analitzar els diversos tipus d'intervenció que afavoreixen el desenvolupament de la competència comunicativa dels infants provinents d'altres cultures i fer propostes d'intervenció a l'aula;
- (9) Conèixer els recursos educatius i les propostes metodològiques per al treball de llengua oral a l'aula als dos cicles de l'Educació Infantil i saber analitzar les formes d'intervenció docent;
- (10) Saber utilitzar els recursos educatius que faciliten la intervenció docent, permeten millorar les habilitats lingüístiques en contextos multiculturals i plurilingües i promouen l'ús de la llengua catalana a l'escola;
- (11) Conèixer els fonaments sociolingüístics i psicolingüístics necessaris per analitzar el tractament de les dues llengües del país a l'escola i per elaborar un projecte d'educació plurilingüe contextualitzat al nostre país;
- (12) Tenir informació sobre les polítiques lingüístiques vigents a Catalunya, Espanya i Europa;
- (13) Conèixer els fonaments i algunes propostes metodològiques relatives a la introducció d'una llengua estrangera a l'educació infantil;
- (14) Saber analitzar els documents oficials, pel que fa l'etapa d'Educació Infantil, que regulen l'activitat lingüística dels centres educatius.

Competències

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
- Afavorir les capacitats de parla i d'escriptura.
- Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.
- Conèixer el currículum de llengua i lectoescriptura d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Conèixer el procés d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura. Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.
- Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita.
- Conèixer la tradició oral i el folklore.
- Demostrar que coneix l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució. Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües i comunicació en contextos multiculturals i multilingües.
- Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.

- Demostrar que coneix l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.
- Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
- Ser capaç de fomentar una primera aproximació a una llengua estrangera.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar l'ús de la llengua als contextos socials i a les situacions comunicatives pròpies de l'àmbit professional.
2. Adquirir un coneixement aprofundit de les dimensions socials i cognitives del llenguatge escrit i de les distintes dinàmiques de l'oralitat.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar situacions d'aprenentatge de la llengua escrita. Analitzar i argumentar l'ús adequat o no del llenguatge escrit, del verbal oral i del no verbal.
5. Comprendre els efectes lingüístics del contacte de llengües en les situacions d'aprenentatge.
6. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
7. Conèixer els diferents registres i usos de la llengua escrita i reconèixer, en les produccions infantils escrites, el pas de l'oralitat a l'escriptura.
8. Conèixer i saber utilitzar els principals recursos i eines de consulta de la llengua.
9. Conèixer i saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) i les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC) relacionades amb l'ús de la llengua oral a l'escola.
10. Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura en educació infantil.
11. Conèixer la literatura catalana de tradició oral (contes, cantarelles, petis poemes...), les formes de transmissió als infants i també la metodologia per aconseguir la seva participació activa.
12. Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
13. Descriure l'evolució del llenguatge en la primera infantesa, saber identificar possibles disfuncions i saber argumentar orientacions didàctiques per a la seva correcta evolució.
14. Desenvolupar una actitud crítica davant de versions uniformistes de la llengua i adquirir criteris fonamentats per abordar l'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.
15. Dominar els registres formals i col·loquials propis de l'àmbit professional en els usos orals i escrits de les llengües catalana i castellana.
16. Dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió i expressar-se adequadament oralment i per escrit en situacions pròpies de l'àmbit professional.
17. Entendre les llengües presents en l'entorn escolar com un conjunt de varietats lingüístiques totes igualment respectables.
18. Expressar-se adequadament oralment i per escrit en català i en castellà i fent ús de diferents tècniques d'expressió verbal oral i no verbal.
19. Expressar-se i saber usar amb finalitats educatives diferents llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
20. Haver adquirit els coneixements relatius al currículum de llengua oral d'aquesta etapa així com de les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges que s'hi relacionen.
21. Haver integrat una actitud de respecte al mitjà (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques sostenibles.
22. Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
23. Reconèixer les tècniques literàries pròpies de la narració i de la poesia.
24. Reconèixer, saber analitzar i produir amb suficient fonament teòric i argumental els gèneres discursius propis de l'àmbit acadèmic i professional.

25. Saber analitzar aspectes de l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infantesa, identificar possibles disfuncions i argumentar propostes per a la seva correcta evolució.
26. Saber analitzar diferents situacions d'aprenentatge de la llengua catalana en contextos multilingües. Reconèixer, simular i modelar usos del llenguatge verbal oral i del no verbal.
27. Saber analitzar i gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions.
28. Saber analitzar seqüències didàctiques en les quals es considerin les situacions d'aprenentatge de la llengua catalana en contextos multiculturals i multilingües.
29. Saber analitzar seqüències didàctiques relacionades amb l'aprenentatge d'una llengua estrangera a l'educació infantil.
30. Saber fer ús de la tradició oral i el folklore també en els processos d'adquisició de llenguatge escrit.
31. Saber fer ús de les tècniques d'expressió verbal oral i no verbal que faciliten la comunicació i la interacció lingüística amb els infants.
32. Saber utilitzar els diferents registres i usos de la llengua oral catalana.
33. Saber utilitzar la literatura infantil amb relació a l'aprenentatge de la llengua oral, el primer aprenentatge de la llengua escrita i l'educació literària amb dispositius adequats als seus objectius.
34. Saber utilitzar les estratègies lingüístiques que faciliten i estimulen el desenvolupament de les capacitats de parla infantil.
35. Utilitzar correctament d'estratègies de comunicació adequades als infants de diferents edats (gesticulació, moviment, volum, entonació...).
36. Utilitzar la interacció verbal a l'aula per promoure un intercanvi d'idees sobre els textos literaris que ensenyi els nens a parlar sobre els llibres i a interpretar-los.
37. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

1. La comunicació i el llenguatge

- 1.1 Els conceptes de "comunicació", "llenguatge", "llengua" i "parla"
- 1.2 Les funcions comunicativa i representativa del llenguatge
- 1.3 El caràcter evolutiu i gradual dels processos d'adquisició i d'aprenentatge
- 1.4 Les funcions comunicatives i lingüístiques en el context familiar

2. El desenvolupament comunicatiu i lingüístic en el context escolar

- 2.1 Els objectius del treball de llengua oral a l'Educació Infantil
- 2.2 La interacció comunicativa i verbal al primer cicle de l'Educació Infantil: propostes didàctiques i recursos educatius
- 2.3 La interacció comunicativa i verbal al segon cicle de l'Educació Infantil: propostes didàctiques i recursos educatius
- 2.4 Anàlisi del llenguatge oral infantil i propostes didàctiques per a la seva millora

3. El plurilingüisme a l'escola

- 3.1 La llengua oral al Currículum del primer i del segon cicle de l' Educació Infantil

3.2 La diversitat lingüística a l'aula. La diversitat lingüística de la societat: legislació lingüística i situació de les llengües

3.3 El projecte lingüístic de centre. El pla per a l'actualització del programa d'immersió lingüística a Catalunya i l'acollida lingüística dels infants provinents d'altres cultures. Models d'educació plurilingüe: factors d'èxit

3.4 La introducció d'una llengua estrangera a l'Educació Infantil

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencials de gran grup i desdoblaments	45	1,8	2, 20, 1, 13, 14, 19, 11, 9, 8, 27, 25, 28, 29, 26, 34, 31, 32, 30, 35, 15, 16, 18, 24, 23, 17, 5, 36
Tipus: Supervisades			
Preparació d'activitats i elaboració de treballs	30	1,2	2, 20, 1, 13, 14, 11, 10, 9, 8, 25, 28, 26, 34, 31, 32, 30, 33, 35, 15, 16, 18, 24, 23, 7, 17, 5, 36
Tipus: Autònomes			
Autònomes	75	3	2, 20, 1, 4, 12, 13, 19, 21, 11, 10, 9, 8, 27, 25, 28, 32, 33, 15, 16, 18, 22, 24, 23

La metodologia de treball d'aquesta assignatura es distribueix en dos àmbits: les sessions en gran grup i les sessions de seminari. En tots dos casos el professorat implicat en aquesta assignatura buscarà de promoure un clima no només d'exposició d'idees sinó també d'interacció, participació i intercanvi. Això serà així especialment en els seminaris, en què es plantejaran tasques setmanals que els alumnes hauran de dur mínimament preparades (algunes lectures, algunes reflexions escrites, el visionat d'algun vídeo, etc.) de tal manera que nodreixin l'intercanvi d'idees en el seminari, possibilitant les agrupacions diverses entre alumnes en parella, petit grup i grup. En aquesta assignatura els seminaris són espais essencials per a la bona marxa dels aprenentatges i de l'assimilació de continguts impartits en grup sencer.

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats d'aprenentatge
Presencial en gran grup	15	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	DDIL.1.1, DDIL.2.1, DDIL.3.1, DDIL.3.2, DDIL.5.1, DDIL.6.1, DDIL.9.1 EI.1.1, EI.8.1, EI.9.1, EI.10.1, EI.11.1, EI.12.1, TF.1.1, TF.5.1
Seminaris	30		DDIL.2.1, DDIL.3.1, DDIL.3.2, DDIL.3.3, DDIL.5.1,

Espais de treball en desdoblaments (1/2 del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques presentades en les classes magistrals de gran grup. S'hi fa una reflexió aprofundida a través de la interacció oral, la lectura i l'escriptura col·laborativa i individual.

DDIL.6.1, DDIL.9.1,
EI.9.1, EI.10.1, EI.11.1, EI.11.2, EI.12.1, TF.1.1, TF.5.1

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
(1) Examen escrit basat en els continguts dels blocs 1, 2 i 3	50%	0	0	2, 20, 1, 4, 13, 21, 11, 10, 8, 27, 25, 32, 30, 33, 15, 16, 18, 22, 24, 23, 7
(2) Treball escrit en grup i presentació oral	25%	0	0	2, 20, 1, 37, 12, 13, 14, 19, 21, 11, 10, 9, 8, 27, 25, 28, 29, 26, 34, 31, 32, 30, 33, 35, 15, 16, 18, 22, 24, 23, 17, 5, 36
(3) Participació activa en les sessions de classe i lliurament de tasques individuals relacionades amb els continguts	25%	0	0	20, 3, 6, 13, 19, 21, 10, 9, 27, 25, 28, 26, 34, 18, 22, 17, 5

Criteris per designar que un alumne és avaluable:

- Consideracions sobre el domini de la llengua: cal mostrar un alt domini de la llengua catalana en el conjunt de les tres activitats d'avaluació, si no s'acompleix aquesta premissa se suspèn l'assignatura;
- Consideracions sobre l'assistència:

(a) l'assistència a les sessions de gran grup no comptabilitzen a la nota final, però l'assistència i participació activa en els seminaris és obligatòria en un mínim del 80% . Si no s'acompleix aquesta premissa se suspèn la tasca 3.

(b) un altre lliurament objecte d'avaluació serà el treball en grup de l'assignatura i la seva respectiva presentació oral a classe; l'assistència a totes dues sessions de presentació del treball és obligatòria. Si no s'acompleix aquesta premissa se suspèn la tasca 2.

Qüestions que cal tenir en compte:

a) per poder aprovar l'assignatura cal aprovar el conjunt de les tres activitats d'avaluació; la nota mínima de cadascuna de les tres activitats per fer mitjana és un 4;

b) el treball en grup i les tasques individuals no es recuperen, l'examen sí; la nota màxima que s'obté en la recuperació de l'examen és un 5;

c) al llarg de l'assignatura caldrà anar lliurant els treballs que configuren l'activitat d'avaluació número 3, per la qual cosa caldrà lliurar-los dins els terminis establerts en cada cas;

El temps màxim en què els alumnes poden esperar rebre un retorn o qualificació després de lliurar una activitat avaluativa és de 20 dies hàbils.

Dates de les presentacions i exàmens:

- Grup 61: presentacions els dies 25 d'abril i 2 de maig; examen el dia 20 de juny i recuperació el dia 4 de juliol.

- Grup 62: presentacions els dies 28 d'abril i 5 de maig; examen el dia 16 de juny i recuperació el dia 30 de juny.

S'espera de l'estudiant una actitud constructiva. Es recomana que mantingui una actitud oberta a comunicar els possibles problemes que sorgeixin, així com oberta també a buscar solucions i a acceptar les possibles propostes eventualment arbitrades pel professor. Cal que mostri una actitud d'escolta activa, de respecte, de participació, de cooperació i d'empatia, així com amabilitat, puntualitat i ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.). S'espera també que l'estudiant mostri que és responsable i rigorós en el treball autònom, que participi de forma activa a les classes, que mostri pensament crític amb els altres i amb si mateix, i que mantingui una actitud afavoridora d'un entorn amable, positiu i democràtic i on es respectin les diferències. L'alumnat vetllarà, per altra banda, perquè els textos lliurats al llarg de l'assignatura així com el treball final estiguin lliures de plagi i que no es faci ús de la intel·ligència artificial; en el cas en què detectem plagi o ús d'intel·ligència artificial (a través dels programes que el detecten, per exemple) aquell treball quedarà automàticament suspès.

AQUESTA ASSIGNATURA NO ADMET AVALUACIÓ ÚNICA.

Bibliografia

Bigas, M. & Correig, M. (2000). *Didáctica de la lengua en la educación infantil*. Síntesis.

Bullich, E. & Maure, M. (1996). *Manual del rondallaire*. Edicions de la Magrana.

Cameron, L. (2001). *Teaching languages to young learners*. Cambridge University Press.

Del Rio Pérez, M. J. (1999). *La llengua oral a l'escola: una introducció*. Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.

Del Rio Pérez, M. J. (1993). *Psicopedagogia de la lengua oral un enfoque comunicativo*. Editorial Horsori.

Departament d'educació (2008). *Currículum d'Educació Infantil*. Generalitat de Catalunya.

Departament d'ensenyament (2003). *L'ús del llenguatge a l'escola. Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats de comunicació i llenguatge*. Generalitat de Catalunya.

Ferrer Serrahima, I. (2012). *L'artesanía de la comunicació. Diàleg, escolta i llenguatge en l'etapa 0-6*. Graó.

Fons, M. & Palou, J. (2016). *Didáctica de la lengua y la literatura en educación infantil*. Síntesis.

Hermoso, A i altres (2013). *Dos nens, una nena i un cargol. Ensenyar llengua i ciències en la diversitat lingüística de Parvulari*. Barcanova

Huguet, T.; Solé I. & Bassedas E. (1999). *Aprender e ensinar a l'Educació infantil*. Graó.

Janer , G. (2010). *Literatura oral y ecológade lo imaginario*. Fundación Germán Sánchez Ruipérez.

Palou, J.; Carreras, M. & Bosch, C. (2005). *La lengua oral en la escuela: 10 experiencias didácticas*. Graó.

Pelegrin, A. (2004). *La aventura de oír. Cuentos tradicionales y literatura infantil*. Anaya.

Perera, J. (2010) Educación plurilingüe. *Aula de Innovacion Educativa*, 197, 30-34.

Picq, P.; Sagart, L. & Dehaene, C. (2009). *La història més bonica del llenguatge*. Edicions de 1984.

Pinter, A. (2006). *Teaching Young Language Learners*. Oxford University.

Ruiz Bikandi, U. (ed.) (2000). *Didáctica de la segunda lengua en la educación infantil y primaria*. Síntesis.

Sánchez-Cano, M. (2009). *La conversa en petits grups a l'aula*. Graó

Sánchez-Cano, M. (2001). *Aprendiendo a hablar con ayuda*. Milenio

Sánchez Cano, M. (1999). *Aprenent i ensenyant a parlar*. Pagès Editors

Unamuno, V. (2003). *Lengua, escuela y diversidad sociocultural*. Graó

Vila, I.; Siqués, C. (2006). Infància estrangera i coneixement de la llengua de l'escola. *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 38, 29-37.

Vila, I.; Siqués, C. & Roig, T. (2006). *Llengua, escola i immigració: un debat obert*. Graó

Webs d'interès:

El pla per a l'actualització del programa d'immersió lingüística a Catalunya

http://blocs.mesvilaweb.cat/media/cGlsWzFd_153243_1_3029_1.pdf

Recursos Departament Ensenyament

www.xtec.es/recursos/catala/index.htm

Contes infantils

www.unamadecontes.cat/

Recursos contes

www.xtec.es/recursos/lit_inf/contes/

Grup Gretel literatura infantil

www.gretel-uab.pangea.org/endevinalles/

Programari

El programari que s'emprarà serà bàsicament programes de tractament de textos i d'exposicions, així com repositoris de documents.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	611	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	612	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	621	Català	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	622	Català	segon quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	61	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	62	Català	segon quadrimestre	tarda

PROVISION